

Asia: VN/31277/2025

Lausuntopyyntö valtiovarainministeriön selvityksestä yhtiökohtaisen IFRS-tilinpäätöksen ja elinkeinotulon verottamisesta annetun lain tuloslaskentaa koskevan sääntelyn välisistä ongelmakohdista

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Asianajajat kiittää mahdollisuudesta lausua valtiovarainministeriön selvityksestä koskien yhtiökohtaisen IFRS-tilinpäätöksen ja elinkeinotulon verottamisesta annetun lain tuloslaskentaa koskevan sääntelyn välisiä ongelmakohtia (jäljempänä ”Selvitys”).

Yhtenä Suomen Asianajajien sääntömääräisenä tehtävänä on seurata oikeuskehitystä maassa ja lausuntoja antamalla sekä aloitteita tekemällä tarjota kokemuksensa yhteiskunnan käytettäväksi. Suomen Asianajajien oikeuspoliittisen työn lähtökohta on oikeusvaltion turvaaminen. Lausunnoissaan Suomen Asianajajat pyrkii painottamaan oikeusvaltioperiaatteen toteutumiseen, oikeusturvaan sekä oikeuden saavutettavuuteen, perus- ja ihmisoikeuksien sekä asianajajakunnan itsenäisyyden ja riippumattomuuden turvaamiseen liittyviä näkökulmia.

Pyydettynä lausuntona Suomen Asianajajat esittää seuraavaa.

1 Johdanto

Selvitys käsittelee yhtiökohtaisen IFRS-tilinpäätöksen ja elinkeinotulon verottamisesta annetun lain (360/1968; ”EVL”) verotettavan tuloksen laskentasäännösten välisiä ongelmakohtia sekä ratkaisuehdotuksia. Selvityksen taustalla on Petteri Orpon hallituksen ohjelmaan kirjattu verolainsäädännön ja IFRS-kirjanpitosääntelyn eroavuuksien ja yhdenmukaistamistarpeiden selvittäminen.

Suomen Asianajajat pitää hallitusohjelman kirjauksen ja Selvityksessä esitetyn aihekokonaisuuden toteutusta tarpeellisenä. Verolainsäädännöllä ei tulisi olla ohjaavaa vaikutusta siihen, mitä kirjanpitonormistoa verovelvollinen käyttää, eikä myöskään sanktioivaa vaikutusta, mikäli kirjanpitovelvollinen on lain nojalla tai tosiasiallisesti pakotettu käyttämään jotain tiettyä kirjanpitonormistoa.

Selvityksessä viitatu EVL:n säännökset ovat myös osin jo ikääntyneitä, mikä korostaa muutosten tarvetta. Suomen Asianajajat toteaa myös, että kansainvälisten tilinpäätösstandardien kehittyessä verolainsäädännön tulisi jatkossa mukautua muutoksiin nykyistä ketterämmin siten, ettei verolainsäädännöstä tulevaisuudessa nouse uusia käytännön esteitä tai hallinnollisia vaikeuksia IFRS-tilinpäätöksen tekeville verovelvollisille.

Suomen Asianajajat kiinnittää selvityksen osalta huomiota yksittäisiin seuraavassa.

2 Yksittäiset huomiot

2.1 Poistojärjestelmän muuttamista koskevat huomiot

Selvityksen pääluvussa 2 on tarkasteltu verotuksen poistojärjestelmän eri kehittämisvaihtoehtoja sekä kehittämistarpeita. Selvityksessä päädytään ehdottamaan, että EVL 54 §:n 2 momentin poistojen kirjanpitosidonnaisuudesta luovuttaisiin tilanteessa, jossa verovelvollisen yhtiökohtainen tilinpäätös laaditaan IFRS-standardien mukaisesti ja kyse on muista kuin sellaisista varoista, jotka arvostetaan tilinpäätöksessä tulosvaikutteisesti käypään arvoon.

Suomen Asianajajat pitää ehdotusta lähtökohtaisesti perusteltuna. Etenkin pienten ja keskisuurten kirjanpitovelvollisten osalta kirjanpidon ja verotuksen poistojen läheinen kytkentä lienee useimmiten toimiva. Samoin nykyisen poistojärjestelmän yksinkertaisuus puoltaa nykymallin säilyttämistä niiden verovelvollisten osalta, jotka eivät tee yhtiökohtaista IFRS-tilinpäätöstä. Poistojen jaksotusnormien muuttaminen pelkästään IFRS-tilinpäätöksen tekevien verovelvollisten osalta lienee siten käytännössä perustelluin ja helpoin ratkaisu.

Suomen Asianajajat ehdottaa kuitenkin harkittavaksi laajennusta niiltä osin, että poistojen kirjanpitosidonnaisuudesta luopuminen ulotettaisiin myös tilanteisiin, joissa verovelvollinen valitsee merkitä sijoituskiinteistön kirjanpidossa käypään arvoon KPL 5:2 b:n / IAS 40:n mukaisesti. Kuten selvityksessä todetaan, nykytilanteessa tämän mahdollisuuden käyttäminen estää normaaliin poistojen tekemisen verotuksessa (KVL 29/2017, lv.). Suomen Asianajajat katsoo, että selvityksessä esitetyt seikkoja, kuten käypään arvoon kirjaamisen valinnaisuutta tai sitä, että sijoituskiinteistöt voidaan usein omistaa myös keskinäisen kiinteistöyhtiön kautta, ei voida pitää riittävänä perusteena sille, ettei veropoistoja koskevaa sääntelyä korjattaisi. Jotta sijoituskiinteistöjen käypään arvoon arvostaminen olisi myös tosiasiallisesti verovelvollisten käytettävissä oleva vaihtoehto, tulee verovelvollisen voida tehdä normaalit verotuksen poistot valitusta kirjaamistavasta riippumatta.

2.2 Konserniavustusjärjestelmä

Selvityksessä tarkastellaan konserniavustuksesta verotuksessa annetun lain (825/1986) toimivuutta yhtiökohtaisen IFRS-tilinpäätöksen tekevän verovelvollisen osalta. Koska IFRS-standardi ei tunnista konserniavustusta sellaisenaan, konserniavustuksen menokirjaukselle konserniavustuslaissa annettu vaatimus ei standardia soveltavan yhtiön osalta lähtökohtaisesti täyty.

Koska Suomessa ei ole käytössä erillistä konserniverotusjärjestelmää, vaan tulontasaus konserniyhtiöiden välillä on mahdollista ainoastaan konserniavustuksen avulla, asiantilan korjaaminen on erityisen tärkeää. Suomen Asianajajat kannattaa esitettyä muutosta ja pitää sen toimeenpanoa perusteltuna.

Selvitykseen luonnostellussa lakiesityksessä asetetaan kirjaukselle erityinen yksilöintivaatimus veroilmoituksessa. Suomen Asianajajat ei pidä tätä lisävaatimusta lain tasolle kirjaamisen arvoisena, koska konserniavustusta ei voi yleensääkään lukea verotuksessa tuloksi ja kuluksi, ellei sitä ole veroilmoituksella vaadittu. Myös EVL:n systematiikkaan ei välittömästi kuulu menon vähennyskelpoisuuden tai tulon veronalaisuuden osalta erityistä vaatimusta erän yksilöimisestä veroilmoituksessa.

Enne Heidi
Suomen Asianajajat